

Recension: Den Nordiska Floran

av Mossberg/Stenberg/Ericsson

Tomas Ljung

För ungefär tio år sedan började rykten spridas i botanistkretsar: Mossberg håller på med en bildflora över alla Nordens kärlväxter! För alla oss som då kände till Bo Mossbergs fina böcker om svampar och orkideer, och som också hade ett hum om den nordiska växtvärldens omfång, lät företaget svindlande. När så åren gick och nya rykten uteblev, antog väl många att herr Mossberg insett det hopplösa i företaget och skrinlagt projektet. Likväl gick man och hoppades och undrade hela åttiotalet om och när "Mossbergs flora" skulle komma. Och så var den med ens här bara. Med självklar pondus intog den med sina 700 sidor den tomma nischen i florahyllorna och är just sådan som vi trott, med makalöst detaljerade bilder av nästan alla Nordens kärlväxter. Den är en självklarhet för alla botanikälskande, punkt slut!

Från dalahorisont kan ett och annat ändå vara värt att poängtera. Under sina strävanden att verkligen avporträttera blommorna som individer har bokens skapare kuskat land och rike kring. Dalarna tycks dock vara ett av de minst besökta landskapen. Knappast några av våra "specialiteer" som t ex daggvide, smällvedel eller finnklint är härifrån, däremot är som enda klocka ängsklockan dalsk (Säter), manne ett lågmält inlägg i diskussionen om vår landskapsblomma? Från Säter har även t ex revlumner, blekstarr, kråkbär, kärrkavle och notblomster avbildats. I marginalerna finner den skarpögde pyttesmå utbredningskartor som Stefan Ericsson satt samman. Dessa hör till de verkliga finnesserna med denna bok, eftersom de visar arternas dagsaktuella utbredning i landet, sådan de färdiga eller rullande landskapsflorainventeringarna målar upp dem. Sålunda kan i stort sett alla viktigare fynd som publicerats i Trollius här återfinnas som små prickar, sånär som enstaka uteglömda (t ex stenrosen i Bispsberg, vattenveronikan i Dicka och styvnaten i Leksand). Olyckligare är att t ex ängsnävan inte alls fått vara med i Dalarna. Och varifrån kommer alla prickarna för köseven, som ju bara är känd från Vädertuppsberget. Eller dalaprickarna på flugblomster och vattenblink?

Om artbilderna genomgående är en fröjd för ögat, så har tyvärr klart mindre omsorg ägnats miljö- och bakgrundsvinjetterna, som ofta verkar pliktskyldiga och saknar artporträttens friskhet och varsamma färgläggning.

Nomenklaturen är och har alltid varit en ständig källa till känsloutbrott. Själv retas jag denna gång av de nya svenska namnformerna "höstskallra" för nominatrasen av höskallra (och därmed för arten), samt "ljus fjällvedel" för nominatrasen av *Astragalus alpinus*. Klåfingrigheter som dessa tycks endast ägnade att förvillan. Att nya vetenskapliga namn (som oftast är gamla) dyker upp får man väl ta med jämnmod.

Nya för mig är bl a *Polygonum maculosa* för åkerpilört, *Thlaspi caerulescens* för backskärvfrö och *Lamium confertum* för mellanplister. Vilda röda vinbär har fått artstatus, med namnet *Ribes spicatum*, medan den odlade *R. rubrum* numera kallas trädgårdsvinbär.

Av tvivelaktigt värde är de översiktliga "släktnycklar" som inleder större familjeavsnitt. Tanken är att man lätt ska kunna leta sig fram till släktena, men något uteslutningsschema finns inte och en nybörjare lämnas vind för våg bland glandelhår och utlöpare.

Till sist och syvende återstår bara en grav anmärkning mot "Den Nordiska Floran". Hur kunde ni göra ett så bedrövligt fult omslag?